EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 2545/14
Nikola FRLAN
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući 20. rujna 2016. godine u vijeću u sastavu:

gđa Işıl Karakaş, predsjednica,
gđa Julia Laffranque,
g. Paul Lemmens,
g. Valeriu Griţco,
gđa Ksenija Turković,
g. Jon Fridrik Kjølbro,
g. Georges Ravarani, suci,
i
g. Hasan Bakırcı, zamjenik tajnika Odjela,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen dana 29. prosinca 2013. godine,
uzimajući u obzir očitovanje koje je dostavila tužena država i odgovor na očitovanje koje je dostavio podnositelj,
nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositelj zahtjeva, g. Nikola Frlan, hrvatski je državljanin, rođen 1961. godine i živi u Zagrebu. Pred Sudom ga je zastupao g. A. Korljan, odvjetnik iz Zadra.
2. Hrvatsku vladu ("Vlada") zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

3. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.
4. Dana 28. veljače 1995. godine podnositelj zahtjeva je uzeo kredit u banci Z. (*dalje*: „banka“) u iznosu od 193,400 njemačkih maraka (DEM). Kao instrument osiguranja koristio je kuću, dopuštajući banci da na njoj upiše založno pravo.

5. Dana 6. studenog 2000. godine banka je pokrenula ovršni postupak protiv podnositelja pred Općinskim sudom u Zagrebu, prodajom njegove kuće. Banka je tvrdila da podnositelj nije platio kredit.
6. Dana 14. veljače 2001. godine Općinski sud u Zagrebu prihvatio je prijedlog banke i donio rješenje o ovrsi protiv podnositelja zahtjeva. Podnositelj je podnio žalbu, navodeći da je rješenje o ovrsi nevaljano te da su kamatne stope pogrešno izračunate.
7. Dana 16. svibnja 2006. godine Županijski sud u Zagrebu odbio je podnositeljevu žalbu kao neosnovanu, smatrajući da su zakonski uvjeti za provedbu ovrhe ispunjeni.
8. Dana 8. ožujka 2011. godine Općinski građanski sud u Zagrebu održao je drugu javnu dražbu za prodaju kuće. Jedini ponuditelj bio je M. Sud mu je dosudio podnositeljevu kuću, pod uvjetom da položi kupovninu u iznosu od 471.000,00 kuna (HRK), što je bila polovica od procijenjene tržišne vrijednosti. Ta odluka je postala pravomoćna dana 30. ožujka 2011. godine, nakon što je M. položio kupovninu.
9. Dana 20. svibnja 2011. godine Općinski građanski sud u Zagrebu donio je zaključak o predaji nekretnine kupcu M. Protiv zaključka nije bio dopušten pravni lijek.
10. Dana 21. siječnja 2013. godine podnositelj je podnio zahtjev za prekid ovršnog postupka sve dok ne bude poznat ishod kaznenog postupka kojeg je pokrenuo protiv prijašnjeg punomoćnika.
11. Neodređenog dana Općinski građanski sud zakazao je iseljenje podnositelja za 28. veljače 2013. godine.
12. Dana 13. veljače 2013. godine podnositelj je podnio prijedlog za odgodu postupka sve dok njegov spor s bankom ne bude okončan. Tvrdio je da bi njegova kći morala prekinuti studij usred akademske godine te da ona brine o ostalim članovima obitelji.
13. Dana 28. veljače 2013. godine Općinski građanski sud proglasio je podnositeljev prijedlog nedopuštenim, navodeći da nisu ispunjeni zakonski uvjeti za odgodu te da je izgubio pravo na posjed kuće u trenutku primitka zaključka od 20. svibnja 2011. godine. Dodatno, sud se pozvao na njegovu izjavu koju je dao sudskom ovršitelju dana 19. studenog 2012. godine u kojoj je obećao da će iseliti iz kuće prije 1. veljače 2013. godine bez podnošenja bilo kakve daljnje žalbe.
14. Dana 1. ožujka 2013. godine uređujući sudac održao je sastanak s odvjetnicima stranaka, sudskim ovršiteljem i policijom. Podnositeljevi zastupnici su bili obaviješteni da će se iduće iseljenje provesti bez prethodne najave, ali da do njega neće doći prije 11. ožujka 2013. godine. Također, bili su obaviješteni da neće biti daljnjih odgoda, te je policiji naloženo da bude bolje pripremljena.
15. Dana 6. ožujka 2013. godine podnositelj je podnio zahtjev Općinskom građanskom sudu u Zagrebu za izuzeće suca koji je vodio postupak, navodeći da je pripremao „tajno iseljenje“.
16. Dana 2. travnja 2013. godine predsjednica Općinskog građanskog suda odbila je zahtjev.
17. Dana 9. travnja 2013. godine Općinski građanski sud u Zagrebu zakazao je ovrhu podnositelja za 16. travnja 2013. godine, uz nalog sudskom ovršitelju da ju izvrši. Protiv te odluke podnositelj je podnio ustavnu tužbu.
18. Dana 16. travnja 2013. godine podnositelj i njegova obitelj su bili iseljeni.
19. Dana 20. lipnja 2013. godine, s obzirom da nije bio nadležan, Ustavni sud je podnositeljevu tužbu proglasio nedopuštenom.
20. Neodređenog dana podnositelj je podnio tužbu protiv M. pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu radi utvrđivanja vlasništva nad garažom i dvorištem uz kuću. Tvrdio je da je M. u ovršnom postupku kupio samo kuću, ali ne i garažu i dvorište.

21. Dana 29. studenog 2013. godine Općinski građanski sud u Zagrebu odbio je podnositeljevu tužbu, navodeći da je M. kupio imanje u cijelosti u dobroj vjeri na javnoj dražbi.
22. Dana 9. prosinca 2013. godine podnositelj je podnio žalbu protiv navedene presude. Žalbeni postupak je još u tijeku.

B. Mjerodavno domaće pravo

23. Mjerodavne odredbe Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine" br. 35/2005, 41/2008, 125/2011) glase kako slijedi:

Ništetnost

Članak 322.

„(1) Ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva ništetan je, osim ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu pravnu posljedicu ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo.

(2) Ako je sklapanje određenog ugovora zabranjeno samo jednoj strani, ugovor je valjan ako u zakonu nije što drugo predviđeno za određeni slučaj, a strana koja je povrijedila zakonsku zabranu snosit će odgovarajuće posljedice."

Pobojni ugovori

Članak 330.

„Ugovor je pobojan kad ga je sklopila strana ograničeno poslovno sposobna, kad je pri njegovu sklapanju bilo mana volje te kad je to ovim Zakonom ili posebnim propisom određeno."

PRIGOVORI

24. Podnositelj zahtjeva je prigovarao na temelju članka 8. Konvencije da mu je bilo povrijeđeno njegovo pravo na dom.

PRAVO

25. Podnositelj je prigovarao da mu je bilo povrijeđeno njegovo pravo na dom. Pozvao se na članak 8. Konvencije čiji mjerodavni dijelovi glase kako slijedi:

„1. Svatko ima pravo na poštovanje svog…doma…

2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprečavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih."

A. Tvrdnje stranaka

26. Vlada je tvrdila da podnositelj nije podnio zahtjev u roku predviđenom čl. 35. st. 1. Konvencije. Navodili su da je podnositelj podnio zahtjev nakon više od šest mjeseci od zaprimanja pravomoćnog rješenja o ovrsi, od dosude kuće M.-u, od predaje kuće M.-u te od iseljenja podnositelja iz kuće.
27. Nadalje, tvrdili su da podnositelj nije iscrpio sva domaća pravna sredstva, jer nije podnio ustavnu tužbu protiv rješenja o ovrsi ili građansku tužbu radi utvrđenja ništetnosti i pobojnosti. U ustavnom postupku mogao bi tvrditi da je rješenje o ovrsi protivno Ustavu koji jamči „nepovredivost doma“. Također, mogao je podnijeti građansku tužbu tvrdeći da je rješenje o ovrsi bilo nedopušteno. U navedenim postupcima, mogao bi iznijeti sve svoje argumente koji se odnose na pravo na poštovanje njegovog doma. Također, podnositelj je propustio zatražiti povrat u prijašnje stanje u pogledu žalbe protiv rješenja o dosudi kuće M.-u.
28. Također, Vlada je tvrdila da su osnove za miješanje u podnositeljevo pravo na poštovanje doma iznesene u Ovršnom zakonu. Miješanje je bilo usmjereno na postizanje legitimnog cilja zaštite interesa drugih, to jest podnositeljevih vjerovnika. Smatrali su da je podnositelj, koristeći kuću kao instrument osiguranja kredita, pristao na prodaju kuće ukoliko ne bude postupao u skladu s ugovornim obvezama.
29. Podnositelj je odgovorio da je udovoljio pravilu o šestomjesečnom roku te da je iscrpio sva domaća pravna sredstva.
30. Također, tvrdio je da je miješanje u njegovo pravo na poštovanje doma bilo neprihvatljivo te da je isplatio kredit.

B. Ocjena Suda

31. Sud ne mora rješavati sva pitanja postavljena od strane stranaka, jer ako i pretpostavi da je podnositelj pravilno iscrpio sva dostupna domaća pravna sredstva i pridržavao se šestomjesečnog roka, zahtjev je u svakom slučaju nedopušten iz sljedećih razloga.
32. Podnositelj je u ovom predmetu prigovarao da je isplata njegovog duga bila izvršena prodajom njegovog doma. Sud napominje da je podnositelj dobrovoljno koristio svoj dom kao instrument osiguranja kredita. Na taj način, podnositelj je pristao da, u slučaju neisplate, vjerovnik može naplatiti dug prodajom njegove kuće.
33. S obzirom na činjenicu da podnositelj nije pokrenuo odgovarajuće postupke radi ispitivanja ugovora o kreditu pred nacionalnim sudovima, podrazumijeva se da je slobodno ušao u sporazum o kojem je riječ te da je slobodno ugovorio da se kredit može osigurati kućom kao instrumentom osiguranja. Podnositelj je stoga morao biti svjestan da će kuća biti prodana radi isplate nepodmirenih dugovanja, ukoliko ih ne otplati.
34. Prodaja podnositeljeve kuće u ovršnom postupku bila je posljedica neispunjavanja njegovih ugovornih obveza. Štoviše, to je bila posljedica na koju je izričito pristao.
35. Stoga se može zaključiti da je podnositelj pristao i prihvatio da će se isplata njegovog nepodmirenog duga izvršiti prodajom njegove kuće.
36. U skladu s navedenim, ovaj dio zahtjeva je očigledno neosnovan te mora biti odbačen u skladu sa čl. 35. st. 3.(a) i 4. Konvencije.

Iz tih razloga, Sud, jednoglasno,

proglašava zahtjev nedopuštenim.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 13. listopada 2016. godine.

Hasan Bakırcı	Işıl Karakaş
Zamjenik tajnika	Predsjednica

© 2016 Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava